

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

24 januari 2002

ONTWERP VAN DECREET

**houdende instemming met het verdrag inzake de bescherming van kinderen
en de samenwerking op het gebied van de interlandelijke adoptie,
ondertekend te Den Haag op 29 mei 1993**

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	7
Kindeffectrapport	11
Advies van de Raad van State	21
Ontwerp van decreet	27
BIJLAGEN :	
– Verdrag inzake de bescherming en de samenwerking op het gebied van de interlandelijke adoptie	31
– Convention sur la protection des enfants et la coopération en matière d'adoption internationale	46

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. Algemene toelichting

Interlandelijke adoptie maakt reeds meerdere jaren het belangrijkste deel uit van de in Vlaanderen gerealiseerde adopties.

Veel personen of koppels die een gezin willen stichten of hun gezin willen uitbreiden stellen zich kandidaat om een buitenlands kindje te adopteren. Ook in België zijn er kinderen die door diverse omstandigheden niet in hun oorspronkelijk gezin kunnen blijven. Het Verdrag waarvan sprake richt zich enkel tot interlandelijke adopties, met name de situatie waarbij een kind ten gevolge van zijn adoptie wordt overgebracht van zijn land naar een ander land. Het Verdrag heeft met name betrekking op de bescherming van de kinderen bij interlandelijke adoptie.

Door een aantal recente ontwikkelingen blijkt het niet overbodig te zijn beschermingsmechanismen in te bouwen in de internationale en nationale regelgeving.

We verwijzen hier naar het feit dat adoptie maatschappelijk beter aanvaard is en hierdoor steeds meer ongewenst kinderloze koppels, via adoptie, hun kinderwens willen vervullen. Adoptie heeft dan ook een dubbele functie. Het is niet enkel een maatregel ter bescherming van het kind, doch ook een middel om de kinderwens van velen te vervullen. Hierdoor wordt door kandidaat-adoptanten een steeds grotere druk uitgeoefend op de herkomstlanden.

Als we hier dan ook nog aanstippen dat door de nieuwe communicatietechnieken men wereldwijd kan contacten leggen en adoptie steeds plaatsvindt in arme en kwetsbare landen, houdt adoptie een reëel risico in voor de bescherming van fundamentele kinderrechten.

In vele landen kan het aanbod van adoptabele kinderen de vraag van kandidaat-adoptanten niet meer volgen, wat tot gevolg heeft dat juist door adoptie kinderen hun ouders verliezen. Anderzijds blijven vele kinderen wel opgenomen in instellingen omdat ze niet beantwoorden aan de verwachtingen van de meeste kandidaat-adoptanten wegens hun leeftijd, huidskleur of geslacht.

Alle kinderen hebben recht op te groeien in gezinsverband, bij voorkeur hun eigen gezin. Adoptie kan hen deze mogelijkheid bieden, doch kan geen

excuus zijn om niet te streven naar meer fundamentele oplossingen ter ondersteuning van alle kinderen en hun ouders.

We hebben in de geïndustrialiseerde landen kunnen vaststellen dat er een daling kwam van het aantal adopties, door het opheffen van taboes rond ongehuwd moederschap, door ondersteuning van kwetsbare gezinnen en door het geheel aan welzijnsvoorzieningen.

Door het dalen van het aantal adoptabele kinderen in West-Europa richtte de vraag zich naar Azië, Latijns-Amerika en Oost-Europa.

Indien men de rechten van de kinderen, ook in deze landen wenst te beschermen is er absoluut nood aan :

- betere preventie van kinderverlating en ondersteuning van de gezinnen,
- kwalitatieve begeleiding van de adopties zodat de kinderen die wel nood hebben aan een adoptie in een veilig, goed voorbereid en liefdevol gezin kunnen geplaatst worden.

II. Doelstellingen van het Verdrag van Den Haag van 29 mei 1993

1. Zoals de benaming van het Verdrag aangeeft, beoogt dit Verdrag in eerste instantie de bescherming van de kinderen bij interlandelijke adoptie.

Het Haags Adoptieverdrag bevestigt een aantal fundamentele kinderrechten die werden vastgelegd in het Verdrag van New York van 20 november 1989 inzake de Rechten van het Kind.

Adoptie is een sociale en juridische maatregel tot bescherming van het kind die dient ingegeven te zijn door het streven naar het hoogste belang van het kind en de naleving van zijn grondrechten.

In mei 1993 hebben 66 landen, waaronder België, het Verdrag ondertekend. Zij erkennen hierbij (zie de Verdrag-preambule) dat het kind met het oog op de harmonieuze ontwikkeling van zijn persoonlijkheid het best opgroeit in gezinsverband, in een sfeer van geluk, liefde en begrip en dat zoveel mogelijk moet worden gestreefd naar het houden van een kind in zijn eigen familie.

Indien in een staat van herkomst geen geschikt gezin kan gevonden worden, kan interlandelijke adoptie toch een vast gezinsverband bieden aan een kind. Dit principe betekent dat het kind steeds het uitgangspunt moet zijn voor het opstarten van de adoptieprocedure. Adoptie dient te beantwoorden aan zijn behoeften.

2. Bij voorkeur dient het kind opgevoed te worden in zijn eigen familie. Dit is een grondrecht, vastgelegd in het VN-Verdrag van de Rechten van het Kind. Armoede maakt nog steeds vele gezinnen kwetsbaar en is er de oorzaak van dat ze niet voor hun kinderen kunnen zorgen.
3. Indien het kind niet in zijn gezin kan blijven verdient het de voorkeur het kind te plaatsen in een gezin in zijn eigen land.
4. Adoptie is een juridische maatregel die begeleid dient te worden door bevoegde diensten in de diverse staten. Het kan niet overgelaten worden aan de individuele wensen van biologische ouders, kandidaat-adoptanten of niet-erkende tussenpersonen.
5. Een ander principe, overgenomen uit het VN-Verdrag inzake de Rechten van het Kind, is het recht van het kind dat zijn identiteitsgegevens worden bewaard en hij er toegang toe krijgt. Het is dan ook belangrijk zeer zorgzaam om te springen met alle informatie over het kind en zijn oorspronkelijke familie. We hebben kunnen vaststellen dat zeer vele geadopteerden op zoek gaan naar hun oorsprong en dat deze informatie zeer belangrijk is voor hun welzijn en het begrijpen van hun adoptie.
6. Uiteraard dienen maatregelen genomen te worden om ontvoering, verkoop of handel van kinderen in het kader van adoptie te verhinderen. Tevens mag een adoptie geen aanleiding geven tot ongepast financieel of ander voordeel.

III. Wijze waarop de principes worden gerealiseerd

Het Haags Adoptieverdrag is een Verdrag waarbij de samenwerking tussen betrokken Staten een belangrijk instrument is. De Staten dienen een centrale autoriteit aan te stellen die belast is met een aantal essentiële taken. Het Verdrag is werkzaam via deze centrale autoriteiten, alhoewel een aantal taken kunnen gedelegeerd worden aan andere bevoegde overheden of erkende privé-diensten.

Tevens zijn de grondvoorwaarden en procedurale vereisten duidelijk omschreven. De staat van herkomst van het kind dient de nodige onderzoeken te verrichten en garanties vast te leggen inzake het kind en zijn oorspronkelijke familie. De Staat dient te onderzoeken of (interlandelijke) adoptie beantwoordt aan de behoeften van het kind. Dit betekent dat het kind niet in zijn eigen familie kan blijven. Indien het kind adoptabel is dient dit ook formeel vastgelegd te worden nadat de natuurlijke ouders goed geïnformeerd zijn en hun toestemming vrij hebben gegeven. Over het kind en zijn oorspronkelijke familie dient een degelijk en gedetailleerd rapport te worden opgemaakt. Dit rapport zal o.a. gebruikt worden voor het uitvoeren van de “matching” (plaatsing van het kind in het meest geschikte gezin) en verschaft het kind en de adoptieouders de nodige informatie over zijn herkomst.

De ontvangende staat dient te onderzoeken en vast te stellen dat de kandidaat-adoptanten geschikt zijn voor adoptie en de nodige voorbereiding hebben ontvangen. Ook over de kandidaat-adoptanten dient een degelijk en gedetailleerd psycho-medico-sociaal rapport te worden opgemaakt, dat ook zal gebruikt worden bij de “matching” van het kindje.

De toewijzing of “matching” van het kindje kan volgens het Haags Adoptieverdrag enkel indien zowel de adoptabiliteit van het kind als de geschiktheid van de kandidaat-adoptanten officieel vaststaat.

Beide centrale overheden dienen de “matching” te bevestigen. Pas daarna kan de formele beslissing tot adoptie genomen worden.

Verder neemt het Haags Adoptieverdrag een aantal bepalingen op inzake de erkenning van adoptievonnissen, inzake de overbrenging van het kind, inzake het mislukken van de adoptieplaatsing, de aanduiding van centrale autoriteiten en de voorwaarden voor de erkenning van diensten.

De procedure opgenomen in het Haags Adoptieverdrag betekent een fundamentele omwenteling in de visie die sinds lang de acties betreffende adoptie in België beheerst. In de Vlaamse Gemeenschap daarentegen werd bij decreet van 15 juli 1997 reeds een procedure ingevoerd die binnen de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap reeds de essentiële taken opnam, met name :

- de voorbereiding en gezinsonderzoek van kandidaat-adoptanten

- de verdere begeleiding van de kandidaat-adoptanten via erkende adoptiediensten
- de erkenning van de diverse diensten die gedelegeerde taken of eigen taken opnemen.

De ratificatie van het Haags Adoptieverdrag door de Vlaamse Gemeenschap betekent een uitdrukkelijk onderschrijven van de erin opgenomen principes en een engagement deze principes ook verder in de praktijk om te zetten.

Kiezen voor het belang van het kind, kiezen voor preventie van kinderverlating en kiezen voor kwaliteit in de begeleiding van de adoptieprocedure is niet de meest gemakkelijke weg, gelet op het toenemend aantal kandidaat-adoptanten met een on vervulde kinderwens. Het is wel de veiligste weg.

IV. Procedureverloop

Het Verdrag staat sinds 1993 open voor ondertekening. Het is in werking getreden op 1 mei 1995 vermits drie ratificatieakten werden neergelegd (artikel 46).

Het Verdrag werd op 14 januari 1998 door de Werkgroep “gemengde verdragen” (WGV) als een gemengd verdrag beschouwd. Zowel federale bevoegdheden als gemeenschapsbevoegdheden worden in het Verdrag uitgeoefend. De federale overheid is bevoegd voor het familierecht en de Gemeenschappen voor de bijstand aan personen (artikel 5, § 1, II van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen, zoals gewijzigd). Dit standpunt van de WGV werd op 20 januari 1998 door de interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid (ICBB) bekrachtigd.

Het Verdrag werd op 27 januari 1999 namens de Vlaamse Gemeenschap ondertekend door de attaché van de Vlaamse Gemeenschap met standplaats Den Haag.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Patrick DEWAELE

*De Vlaamse minister van Mobiliteit,
Openbare Werken en Energie,*

Steve STEVAERT

*De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid
en Gelijke Kansen,*

Mieke VOGELS

*De Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd,
Sport, Brusselse Aangelegenheden
en Ontwikkelingssamenwerking,*

Bert ANCIAUX

De Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming,

Marleen VANDERPOORTEN

*De Vlaamse minister van Werkgelegenheid
en Toerisme,*

Renaat LANDUYT

De Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw,

Vera DUA

*De Vlaamse minister van Binnenlandse
Aangelegenheden, Ambtenarenzaken
en Buitenlands Beleid,*

Paul VAN GREMBERGEN

*De Vlaamse minister van Financiën en Begroting,
Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening,*

Dirk VAN MECHELEN

*De Vlaamse minister van Economie,
Buitenlandse Handel en Huisvesting,*

Jaak GABRIELS

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

houdende instemming met het verdrag inzake de bescherming van kinderen en de samenwerking op het gebied van de interlandelijke adoptie, ondertekend te Den Haag op 27 januari 1999

DE VLAAMSE REGERING,

Op het gezamenlijk voorstel van de leden van de Vlaamse regering,

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

Het verdrag inzake de bescherming van kinderen en de samenwerking op het gebied van interlandelijke adoptie, ondertekend te Den Haag op 27 januari 1999, zal, wat de Vlaamse Gemeenschap betreft, volkomen uitwerking hebben.

Brussel,

*De minister-president van de Vlaamse regering en de Vlaamse minister van Financiën, Begroting,
Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden,*

Patrick DEWAEL

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie,

Steve STEVAERT

De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen,

Mieke VOGELS

De Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking,

Bert ANCIAUX

De Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming,

Marleen VANDERPOORTEN

De Vlaamse minister van Werkgelegenheid en Toerisme,

Renaat LANDUYT

De Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw,

Vera DUA

De Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport,

Johan SAUWENS

De Vlaamse minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media,

Dirk VAN MECHELEN

KINDEFFECTRAPPORT

Voorontwerp van decreet houdende instemming met het Verdrag inzake de bescherming van kinderen en de samenwerking op het gebied van de interlandelijke adoptie, ondertekend te Den Haag op 27 januari 1999

Kindeffectrapport

Dit kindeffectrapport (hierna KER) werd opgesteld in uitvoering van de volgende wettelijke bepalingen:

- Art 4 van het decreet van 15 juli 1997 houdende instelling van het kindeffectrapport en toetsing van het regeringsbeleid aan de naleving van de rechten van het kind: 'elk ontwerp van decreet wordt op het ogenblik van indiening bij het Vlaams Parlement, vergezeld van een kindeffectrapport, voorzover de voorgenomen beslissing kennelijk het belang van het kind rechtstreeks raakt'.
- Artikel 11 van het bovengenoemde decreet: de Vlaamse regering bepaalt stapsgewijs voor welke aangelegenheden deze verplichting in werking treedt.
- Art 2, 7° van het besluit van de Vlaamse regering van 19 januari 1999 tot bepaling van de bevoegdheden waarvoor de verplichting wordt opgelegd: o.m. jeugdbescherming

Dit KER werd opgesteld aan de hand van het document 'kindeffectrapportage - handleiding en methodiek', waarvan de Vlaamse regering op 27 april 2001 akte heeft genomen.

1) Algemene omschrijving van het ontwerp van decreet

Van wie komt de beleidsmaatregel? Voor wie is de beleidsmaatregel bedoeld? Is het een maatregel van algemeen nut of is hij gericht op een specifieke doelgroep? In het laatste geval omschrijf de doelgroep. Omschrijf de maatregel. Wat is de achterliggende gedachtegang? Welke problematiek wordt er behandeld?

Met dit voorontwerp van decreet beoogt de Vlaamse regering de 'instemming' van het Vlaams Parlement met het Verdrag van Den Haag van 1993 inzake de bescherming van kinderen en de samenwerking op het gebied van de interlandelijke adoptie (hierna Haags Adoptieverdrag).

a) betekenis van 'instemming' met een verdrag door de Vlaamse Gemeenschap

Volgens het internationaal volkerenrecht is er slechts één verdragssluitende staat en dus kunnen subentiteiten van de Belgische staat niet naast België lidstaat zijn van internationale verdragen. Dit sluit evenwel niet uit dat de Belgische constitutionele context bepaalt dat de Gemeenschappen en Gewesten bevoegdheden hebben inzake buitenlands beleid. Na de grondwetsherziening van 1993 is buitenlandse zaken een gedeelde verantwoordelijkheid geworden van de Federale en Gemeenschapsautoriteiten¹. De materieelrechtelijke afbakening van de bevoegdheden van de verschillende overheden is hierbij van beslissende betekenis. In die context is het dus zinvol dat de Vlaamse Gemeenschap 'instemt' met het verdrag en dus zegt dat een Verdrag uitwerking mag hebben, indien het onder haar materiële bevoegdheid valt. Deze goedkeuring mag evenwel geenszins verward worden met de bekrachtiging van het Verdrag, wat onder de exclusieve bevoegdheid van de Federale Overheid valt. Het verdrag werd tot op heden nog niet bekrachtigd door de Federale Overheid. De Franse Gemeenschap hechtte reeds haar goedkeuring aan het verdrag².

¹ geregeld in Grondwet en Bijzondere Wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen zoals gewijzigd door de Bijzondere Wet van 5 mei 1993 betreffende de internationale betrekkingen van de Gemeenschappen en Gewesten

² Decreet van 31 maart 1994

b) de inhoud van het verdrag

Het Haags adoptieverdrag stelt een totaal nieuwe benadering van de interlandelijke adoptie voor. Het uitgangspunt is de visie dat adoptie een sociale en juridische maatregel is tot bescherming van het kind en geen regeling tussen privé-personen. Het verdragsregime voorziet in een samenwerkingsverband tussen verdragsstaten met de volgende belangrijke accenten:

- adoptie verloopt via een internationaal administratief samenwerkingsverband tussen officieel gemachtigde instanties
- zowel de adopteerbaarheid van het kind als de geschiktheid van de ouders moet gescreend worden voorafgaandelijk aan contact met het kind en verplaatsing van het kind over de grens
- wederzijdse erkenning van de gedane adopties, die bij voorkeur tot stand komen in het land van herkomst

Materieelrechtelijk raakt het verdrag aan een waaier van rechtsaspecten, waarvan de meeste onder de bevoegdheid van de Federale Overheid vallen; wetgeving op toegang tot het land door vreemdelingen, het ouderlijk gezag en vertegenwoordiging van minderjarigen en andere aspecten i.v.m. het personeel statuut, regels van internationaal privaatrecht, de gerechtelijke bevoegdheid. Het aspect jeugdbescherming valt echter onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap.

2) Analyse van de effecten op kinderen

Voorafgaandelijke opmerking: deze analyse gebeurde op basis van de grote krachtlijnen van het verdrag waaraan instemming gegeven wordt. Er wordt niet ingegaan op de concrete en technische implicaties van de verdragsbepalingen.

- a) *Werd bij de opstelling van het voorontwerp van decreet, expliciet, rekening gehouden met de bepalingen en beginselen van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK)?*

☐ Ja ☒ Nee

In het voorontwerp van decreet wordt niet expliciet verwezen naar het IVRK. Het Haags Adoptieverdrag kan evenwel gezien worden als een concretisering van de rechten van minderjarigen in de context van interlandelijke adoptie en in het bijzonder van art 21 van het IVRK. In het Haags Verdrag zelf wordt wel expliciet verwezen naar het IVRK (Preamble, art 1a).

Aangezien het IVRK, in tegenstelling tot het Haags Verdrag, wel reeds geratificeerd³ werd, is het aanbevolen om een expliciete verwijzing naar het IVRK en in het bijzonder art 21 op te nemen in het voorontwerp van decreet. Dit bekrachtigt de inhoudelijke samenhang tussen beide verdragen.

- b) *Welke domeinen worden door de beslissing beïnvloed? Wat zijn de te verwachten effecten voor kinderen op die domeinen? Wat is het verschil met de effecten op volwassenen? Motiveer uw antwoord.*

³ Wet van 25 november 1991 houdende de goedkeuring van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind, aangenomen te New York op 20 november 1989 (B.S., 17 januari 1992); Decreet van 15 mei 1991 houdende goedkeuring van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind, aangenomen te New York op 20 november 1989 (B.S., 13 juli 1991).

■ Gezin

Het Verdrag gaat uit van het principe dat elk kind recht heeft om op te groeien in gezinsverband, bij voorkeur in zijn of haar familie van herkomst. Indien dit niet mogelijk is en evenmin een geschikt gezin kan gevonden worden in het land van herkomst, dan pas is interlandelijke adoptie een mogelijke oplossing. Het Verdrag tracht te waarborgen dat dit op zodanige wijze gebeurt dat de maatregel genomen wordt in het belang van het kind (Preamble, art 4)

☐ Huisvesting

.....
.....
.....

☐ Vrijtijdsbesteding (spel, sport, ...)

.....
.....
.....

☐ Gezondheid en welzijn

.....
.....
.....

☐ Mobiliteit

.....
.....
.....

☐ Onderwijs

.....
.....
.....

☐ Milieu

.....
.....
.....

■ Andere: voorkomen van ontvoering, verkoop van of handel in kinderen

Door het installeren van een strenger overheidstoezicht wil het verdrag ook voorkomen dat kinderen in een kwetsbare situatie een bron worden van materieel of ander profijt (Preamble)

- c) *Zijn de vier basisbeginselen van het Verdrag, zoals hieronder vermeld, van toepassing op het voorontwerp van decreet?*

Zo ja, omcirkel het cijfer (1=zeer weinig; 5=zeer veel).

Zo nee, omcirkel NVT.

Motiveer uw antwoord.

1. **Het hoger belang van het kind.**

- algemeen: 1----2----3----4----**5**----

NVT

Het verdrag stelt het hoogste belang van het kind voorop als de belangrijkste toetssteen: 'het verdrag heeft tot doel waarborgen vast te leggen om te verzekeren dat interlandelijke adopties op zodanige wijze plaatsvinden dat het hoogste belang van het kind is gediend en de grondrechten die hem volgens het internationale recht toekomen, worden geëerbiedigd' (art 1a)

- gezamenlijke verantwoordelijkheid van de ouders: 1----2----3----4----5---
-NVT

- verantwoordelijkheid van de overheid: 1----2----3----4----

5----NVT

Uitgangspunt van het verdrag is dat adoptie geen aangelegenheid tussen privé-personen, maar een sociale en juridische maatregel tot bescherming van het kind. Het is de verantwoordelijkheid van de overheid om hierop toe te zien. (art 1, a en b). Art 5 omschrijft de taken van de staat van opvang.

- verantwoordelijkheid van het kind zelf: 1----2----3----4----5----

NVT

2. **Het recht van het kind op non-discriminatie.**

- algemeen: 1----2----3----4----**5**----

NVT

Door te verwijzen naar de grondrechten van het kind, wil het verdrag garanderen dat de mogelijkheid tot adoptie moet aangeboden worden aan alle kinderen wiens persoonlijke en familiale toestand dit rechtvaardigt, ongeacht hun sociale situatie, ras, etniciteit, cultuur of fysieke of mentale gezondheidsproblemen (art 1, a en b)

- eerbiediging van de rechten van het kind, ongeacht ras, huidskleur, geslacht, taal, godsdienst, politieke of andere overtuiging, nationale, etnische of maatschappelijke afkomst, welstand, handicap, geboorte of andere omstandigheid van het kind of van zijn ouder of wettige voogd:

1----2----3----4----

5----NVT

- verplichting van de overheid om alle passende maatregelen te nemen om het kind te beschermen tegen alle vormen van discriminatie: 1----2----3---
---4----5----NVT

- de minderjarigheid van het kind geeft zelf aanleiding tot ongeoorloofde

discriminatie bij de toepassing van het voorontwerp van decreet :

1-----2-----3-----4-----

5----NVT

.....

3. **Het recht van het kind op leven, overleven en ontwikkeling.**

- algemeen:

1-----2-----3-----4-----5-----

NVT

Indirect is het volledige verdrag gericht op het garanderen van optimale ontwikkelingskansen aan kinderen. Het verdrag wil ook voorkomen dat de ontwikkeling en ontplooiing van kinderen in kwetsbare situaties bedreigd wordt door ontvoering, verkoop van of handel in kinderen.

- verplichting van de overheid om het kind te beschermen tegen mishandeling door de ouders of door degenen die de verantwoordelijkheid dragen voor de zorg van het kind:

1-----2-----3-----4-----

5----NVT

- verplichting van de overheid om de nodige preventieve en curatieve maatregelen te nemen tegen kindermishandeling:

1-----

2-----3-----4-----5----NVT

- recht op een behoorlijke levensstandaard:

1-----2-----3-----4-----

5----NVT

4. **Het recht van het kind op participatie.**

- algemeen:

1-----2-----3-----4-----5-----

NVT

Het verdrag vereist dat het kind, in functie van zijn leeftijd en maturiteit, geïnformeerd en geraadpleegd wordt. Met de wensen en meningen van het kind moet rekening gehouden worden. Indien dit vereist is, dient het kind ook zelf toestemming te geven tot de adoptie (art 4, d)

- recht van het kind om zijn mening te kennen te geven in alle aangelegenheden die het kind betreffen:

1-----2-----3-----4-----5----NVT

- verplichting van de overheid om ervoor te zorgen dat aan de mening van het kind 'in overeenstemming met zijn of haar leeftijd en rijpheid' passend belang wordt gehecht :

1-----2-----3-----4-----

5----NVT

- recht op toegang tot passende informatie : 1----2----3----4----
5----NVT

- recht op vereniging : 1----2----3----4----5----
NVT

- recht op vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst: 1----2----3----4----
-5----NVT

- d) *Hoe werden deze gegevens verzameld? Kruis uw antwoord aan en motiveer het. Voeg zo mogelijk een kopie van de standpunten, artikels en uittreksels uit onderzoeken als bijlage toe en/ of vermeld heel duidelijk de gegevens van de geraadpleegde documentatie.*

☒ algemene kennis (parate kennis, media, ...)

.....
.....
.....
.....

☐ raadpleging adviesorganen: Jeugdraad voor de Vlaamse Gemeenschap, Vlaamse Onderwijsraad, Sociaal-Economische Raad voor Vlaanderen, ...

.....
.....
.....
.....

☐ op basis van onderzoeksgegevens

.....
.....
.....
.....

☐ inbreng middenveld: Kinderrechtencoalitie, ...

.....
.....
.....
.....

☒ raadpleging Kinderrechtencommissariaat

Advies (2000-2001/2) inzake het voorstel van decreet van Mevr. P. Ceysens c.s.

houdende regeling wat de Vlaamse Gemeenschap betreft van diverse aspecten inzake interlandelijke adoptie (stuk 409 (1999-2000) – nr 1)

☐ enquête onder kinderen en jongeren (via onderwijs, jeugdwerk, ...)

.....

☐ via het aanspreekpunt Kinderrechten van de functioneel bevoegde administratie of instelling

.....

■ andere

- verdragstekst

- International Social Service, De rechten van het kind bij nationale en internationale adoptie – ethische gronden en richtlijnen voor de praktijk, november 1999

- J. Erauw, Het verdragsrecht in het Federale België getoetst aan het Haagse Verdrag van 29 mei 1993 inzake de internationale samenwerking en de bescherming van kinderen op het gebied van de interlandelijke adoptie, in P. Senaeve (ed.), Actuele vraagstukken van interlandelijke en inlandse adoptie en van verlatenverklaring, 1995, Acco, Leuven.

3) Evaluatie effecten

a) Werden alternatieve beleidsvoornemens overwogen?

☐ Ja ☐ Nee

Motiveer uw antwoord.

.....

b) Gaf dit kindeffectrapport aanleiding tot een duidelijk aanwijsbare aanpassing van het voorontwerp van decreet?

☐ Ja ☐ Nee ☐ Niet bekend.

Motiveer uw antwoord.

4) Varia

Zijn er overwegingen die hebben meegespeeld bij de opstelling van het voorontwerp van decreet, maar die nog niet aan bod zijn gekomen in dit kindeffectrapport? Zo ja, welke?

De impact van dit voorontwerp van decreet is beperkt om de volgende redenen:

- het adoptiebeleid van de Vlaamse Gemeenschap houdt de facto reeds rekening met de inhoud van het Verdrag⁴
- het verdrag raakt aan een heel aantal aspecten die onder de bevoegdheid van de federale overheid vallen; het is noodzakelijk dat alle betrokken entiteiten het verdrag goedkeuren opdat het uitwerking kan krijgen

Met het instemmingsdecreet bevestigt de Vlaamse regering evenwel formeel dat alle Vlaamse regelgeving inzake interlandelijke adoptie in overeenstemming dient te zijn met het Haags Adoptieverdrag en indirect met de principes van het IVRK.

5) Evaluatie werkwijze

- a) *Welke moeilijkheden ondervond u bij de opmaak van het kindeffectrapport?*

De uitwerking van het verdrag in al zijn aspecten is niet enkel afhankelijk van dit instemmingsdecreet. In die context is het kindeffectrapport een oefening onder voorbehoud dat ook de andere bevoegde overheden hun goedkeuring aan het verdrag hechten. Gelet op de samenhang van de bepalingen van het verdrag is het moeilijk om enkel rekening te houden met de bepalingen die onder de materiele rechtelijke bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap vallen.

- b) *Welke suggesties hebt u om het kindeffectrapport gebruiksvriendelijker te maken?*

6) Beleidsconclusie

Welke voorstellen hebt u op basis van het gemaakte kindeffectrapport voor het beleid?

Het Haags Adoptieverdrag als dusdanig stelt het kind centraal in het adoptieproces. Instemming met het verdrag betekent opteren voor een sluitend systeem van voorafgaand onderzoek en begeleiding van de adopteerbaarheid van het kind enerzijds en van de capaciteit van de adoptiefouders anderzijds.

Gelet op het feit dat het verdrag inhoudelijk valt onder een gedeelde wetgevende bevoegdheid, zijn bekrachtiging door alle betrokken overheden, alsook onderling overleg, afstemming en afbakening tussen deze overheden noodzakelijke voorwaarden om het kindvriendelijk verdragsregime te kunnen realiseren in de Belgische rechtsorde.

⁴ zie decreet van 15 juli 1997 inzake interlandelijke adoptie (B.S. 23 september 1997)

7) Contactpersoon

Bij wie kan meer informatie verkregen worden over het opgemaakte kindeffectrapport? (Hieronder volgt de naam van de persoon op de administratie die het dossier in concreto behandelt. Dat doet geen afbreuk aan het feit dat de politieke eindverantwoordelijkheid voor het indienen van het ontwerp van decreet en het kindeffectrapport in kwestie bij het Vlaams Parlement bij de regering en de bevoegde minister ligt)

Christine Faure, aandachtsambtenaar kinderrechten

Kind en Gezin, Hallepoortlaan 27, 1060 Brussel

Tel. 02/533.14.53

Gelezen en goedgekeurd door J. Pelgrims, afdelingshoofd, op 6 juli 2001

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIE

ADVIES 31.255/3

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, derde kamer, op 7 februari 2001 door de Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen verzocht haar van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "houdende instemming met het Verdrag inzake de bescherming van kinderen en de samenwerking op het gebied van de interlandelijke adoptie, ondertekend te Den Haag op 27 januari 1999", heeft op 8 mei 2001 het volgende advies gegeven :

31.255/3

STREKKING VAN HET ONTWERP

Het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt tot het verlenen van de instemming van de decreetgever, wat de Vlaamse Gemeenschap betreft, met het Verdrag inzake de bescherming van kinderen en de samenwerking op het gebied van de interlandelijke adoptie, ondertekend te Den Haag op 29 mei 1993.

ALGEMENE OPMERKINGEN

1. Volgens artikel 4 van het decreet van 15 juli 1997 houdende instelling van het kindeffectrapport en de toetsing van het regeringsbeleid aan de naleving van de rechten van het kind dient elk ontwerp van decreet, op het ogenblik van de indiening ervan bij het Vlaams Parlement, vergezeld te zijn van een kindeffectrapport. Artikel 11 van het decreet bepaalt dat de Vlaamse regering stapsgewijs bepaalt voor welke aangelegenheden de bedoelde verplichting in werking treedt. Ter uitvoering van die laatste bepaling, is de verplichting tot het opstellen van een kindeffectrapport o.m. op de jeugdbescherming van toepassing gemaakt (artikel 2, 7°, van het besluit van de Vlaamse regering van 19 januari 1999 tot bepaling van de bevoegdheden waarvoor de verplichting tot opmaak van een kindeffectrapport wordt opgelegd).

De aandacht wordt erop gevestigd dat het verdrag waarvoor de instemming wordt gevraagd, geacht kan worden mede betrekking te hebben op de jeugdbescherming. In dat geval geldt ook voor het voorliggende ontwerp van instemmingsdecreet de verplichting om een kindeffectrapport op te stellen.

2. Het verdrag waarvoor de instemming wordt gevraagd, is een gemengd verdrag, in die zin dat het betrekking heeft op aangelegenheden die behoren tot de bevoegdheid van de federale overheid en van de gemeenschappen.

De tenuitvoerlegging van het verdrag op het nationale vlak zal dan ook een zaak zijn zowel voor de federale overheid als voor de gemeenschappen. Gelet op de verwevenheid van de respectieve bevoegdheden, zou het aanbeveling verdienen om in de tenuitvoerlegging te voorzien d.m.v. een samenwerkingsakkoord.

Ter voorlichting van het Vlaams Parlement, zou het nuttig zijn indien de Vlaamse regering nu reeds zou aankondigen welk soort uitvoeringsmaatregelen zij in het vooruitzicht stelt, en op welke manier zij zich voorneemt die maatregelen te nemen.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Opschrift

Het verdrag is op 29 mei 1993 in Den Haag ondertekend. Het is dan ook aan de hand van die datum dat het verdrag geïdentificeerd wordt. Het feit dat België nadien, op 27 januari 1999, het verdrag heeft ondertekend, doet aan het voorgaande geen afbreuk.

Men vervange in het opschrift de datum van "27 januari 1999" dan ook door die van "29 mei 1993".

31.255/3

Artikel 2

1. Er wordt verwezen naar de opmerking hiervóór, i.v.m. het opschrift.

2. Men schrijve voorts : " ..., zal, wat de Vlaamse Gemeenschap betreft, volkomen gevolg hebben".

31.255/3

De kamer was samengesteld uit

de Heren	W. DEROOVER,	eerste voorzitter,
	D. ALBRECHT,	staatsraden,
	P. LEMMENS,	
	H. COUSY,	assessoren van de
	A. SPRUYT,	afdeling wetgeving,
Mevrouw	F. LIEVENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. W. PAS, auditeur.
De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht
door de H. J. DRIJKONINGEN, referendaris.

DÉ GRIFFIER,

DE EERSTE VOORZITTER,

F. LIEVENS

W. DEROOVER

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

*De Vlaamse minister van Mobiliteit,
Openbare Werken en Energie,*

DE VLAAMSE REGERING,

Steve STEVAERT

Op het gezamenlijk voorstel van de leden van de
Vlaamse regering,

Na beraadslaging,

*De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid
en Gelijke Kansen,*

BESLUIT :

Mieke VOGELS

De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en
Gelijke Kansen is ermee belast, in naam van de
Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het
ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst
volgt :

*De Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd,
Sport, Brusselse Aangelegenheden
en Ontwikkelingssamenwerking,*

Artikel 1

Bert ANCIAUX

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegen-
heid.

De Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming,

Artikel 2

Marleen VANDERPOORTEN

Het verdrag inzake de bescherming van kinderen
en de samenwerking op het gebied van interlande-
lijke adoptie, ondertekend te Den Haag op 29 mei
1993, zal, wat de Vlaamse Gemeenschap betreft,
volkomen gevolg hebben.

*De Vlaamse minister van Werkgelegenheid
en Toerisme,*

Brussel, 5 oktober 2001.

Renaat LANDUYT

De minister-president van de Vlaamse regering,

De Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw,

Patrick DEWAEL

Vera DUA

*De Vlaamse minister van Binnenlandse
Aangelegenheden, Ambtenarenzaken
en Buitenlands Beleid,*

Paul VAN GREMBERGEN

*De Vlaamse minister van Financiën en Begroting,
Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening,*

Dirk VAN MECHELEN

*De Vlaamse minister van Economie,
Buitenlandse Handel en Huisvesting,*

Jaak GABRIELS

BIJLAGE

Verdrag inzake de bescherming van kinderen en de samenwerking op het gebied van de interlandelijke adoptie

De Staten die dit Verdrag hebben ondertekend,

Erkennende dat het voor de volledige en harmonieuze ontwikkeling van de persoonlijkheid van een kind noodzakelijk is dat het opgroeit in een gezinsverband, in een sfeer van geluk, liefde en begrip,

Eraan herinnerend dat elke Staat bij voorrang passende maatregelen behoort te nemen opdat het kind in zijn familie van herkomst kan blijven,

Erkennende dat interlandelijke adoptie het voordeel van een vast gezinsverband kan bieden aan een kind waarvoor geen geschikt gezin kan worden gevonden in zijn Staat van herkomst,

Overtuigd van de noodzaak maatregelen te nemen om te waarborgen dat interlandelijke adopties plaatsvinden op zodanige wijze dat het hoogste belang van het kind daarmee is gediend en dat zijn grondrechten worden geëerbiedigd, en om ontvoering, verkoop van of handel in kinderen te voorkomen,

Geleid door de wens daartoe gemeenschappelijke bepalingen vast te stellen die rekening houden met de in internationale akten vervatte beginselen, met name het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van het kind van 20 november 1989, en de Verklaring van de Verenigde Naties inzake sociale en juridische beginselen betreffende de bescherming en het welzijn van kinderen, in het bijzonder met betrekking tot plaatsing in een pleeggezin en adoptie, zowel nationaal als internationaal (Resolutie van de Algemene Vergadering 41/85 van 3 december 1986),

Zijn de volgende bepalingen overeengekomen:

HOOFDSTUK I

TOEPASSINGSGEBIED VAN HET VERDRAG

Artikel 1

Dit Verdrag heeft tot doel:

a. waarborgen vast te leggen om te verzekeren dat interlandelijke adopties op zodanige wijze plaatsvinden dat het hoogste belang van het kind daarmee is gediend en de grondrechten die hem volgens het internationale recht toekomen, worden geëerbiedigd;

b. een samenwerkingsverband tussen de Verdragsluitende Staten in het leven te roepen ten einde te verzekeren dat deze waarborgen in acht worden genomen en ontvoering, verkoop van of handel in kinderen aldus worden voorkomen;

c. de erkenning van overeenkomstig het Verdrag tot stand gekomen adopties in de Verdragsluitende Staten te verzekeren.

Artikel 2

1. Dit Verdrag is van toepassing wanneer een kind dat zijn gewone verblijfplaats in een Verdragsluitende Staat (Staat van herkomst) heeft, naar een andere Verdragsluitende Staat (Staat van opvang) is, wordt of zal worden overgebracht, hetzij na zijn adoptie in de Staat van herkomst door echtgenoten of een persoon van wie de gewone verblijfplaats zich in de Staat van opvang bevindt, hetzij met het oog op een zodanige adoptie in de Staat van opvang of in de Staat van herkomst.

2. Het Verdrag heeft slechts betrekking op adopties die familie-rechtelijke betrekkingen tot stand brengen.

Artikel 3

Het Verdrag is niet langer van toepassing indien de instemmingen bedoeld in artikel 17, onder c, niet zijn verkregen voordat het kind de leeftijd van achttien jaren bereikt.

HOOFDSTUK II

VEREISTEN VOOR INTERLANDELIJKE ADOPTIES

Artikel 4

Een adoptie als bedoeld in dit Verdrag kan slechts plaatsvinden indien de bevoegde autoriteiten van de Staat van herkomst:

- a. hebben vastgesteld dat het kind in aanmerking komt voor adoptie;
- b. na de mogelijkheden tot plaatsing van het kind in zijn Staat van herkomst naar behoren te hebben onderzocht, hebben vastgesteld dat een interlandelijke adoptie het hoogste belang van het kind dient;
- c. zich ervan hebben vergewist

1. dat de personen, instellingen en autoriteiten, wier toestemming voor de adoptie vereist is, zonodig voorlichting hebben ontvangen en naar behoren zijn ingelicht over de gevolgen van hun toestemming, met name over de vraag of adoptie zal leiden tot de beëindiging van de rechtsbetrekkingen tussen het kind en zijn familie van herkomst,

2. dat deze personen, instellingen en autoriteiten hun toestemming vrijelijk hebben gegeven, in de wettelijk voorgeschreven vorm en dat deze toestemming op schrift is gegeven of vastgelegd,

3. dat de toestemmingen niet zijn verkregen tegen betaling of in ruil voor enige andere tegenprestatie en dat zij niet zijn ingetrokken,

4. dat de toestemming van de moeder, indien deze vereist is, eerst na de geboorte van het kind is gegeven, en

- d. zich, rekening houdende met de leeftijd en het peil van ontwikkeling van het kind, ervan hebben vergewist

1. dat het is voorgelicht en naar behoren ingelicht over de gevolgen van de adoptie en van zijn toestemming tot de adoptie, indien deze vereist is,
2. dat de wensen en meningen van het kind in aanmerking zijn genomen,
3. dat de toestemming van het kind tot de adoptie, indien deze vereist is, vrijelijk is gegeven, in de wettelijk voorgeschreven vorm, en dat deze toestemming op schrift is gegeven of vastgelegd, en
4. dat deze niet is verkregen tegen betaling of in ruil voor enige andere tegenprestatie.

Artikel 5

Adopties als bedoeld in dit Verdrag kunnen slechts plaatsvinden indien de bevoegde autoriteiten van de Staat van opvang:

- a. hebben vastgesteld dat de aspirant-adoptiefouders aan de vereisten voor adoptie voldoen en daartoe geschikt zijn;
- b. zich ervan hebben verzekerd dat de aspirant-adoptiefouders de nodige voorlichting hebben ontvangen; en
- c. hebben vastgesteld dat het kind toegestaan is of toegestaan zal worden om die Staat binnen te komen en aldaar permanent te verblijven.

HOOFDSTUK III

CENTRALE AUTORITEITEN EN VERGUNNINGHOUDENDE INSTELLINGEN

Artikel 6

1. Elke Verdragsluitende Staat wijst een Centrale Autoriteit aan die is belast met de nakoming van de door het Verdrag aan haar opgelegde verplichtingen.
2. Federale Staten, Staten waarin meer dan één rechtsstelsel geldt en Staten die autonome territoriale eenheden omvatten, staat het vrij meer dan één Centrale Autoriteit aan te wijzen en de territoriale of personele reikwijdte van hun taken aan te geven. De Staat die van deze mogelijkheid gebruik maakt, wijst de Centrale Autoriteit aan waaraan mededelingen kunnen worden gedaan ter overbrenging daarvan aan de bevoegde Centrale Autoriteit binnen deze Staat.

Artikel 7

1. De Centrale Autoriteiten dienen onderling samen te werken en de samenwerking tussen de bevoegde autoriteiten van hun onderscheiden Staten te bevorderen teneinde kinderen te beschermen en de overige doelstellingen van het Verdrag te verwezenlijken.
2. Zij nemen alle passende maatregelen teneinde:

- a. informatie te verstrekken over de wetgeving van hun Staat op het gebied van adoptie en andere algemene informatie, zoals statistieken en standaardformulieren;
- b. elkaar op de hoogte te houden omtrent de werking van het Verdrag en, voor zover mogelijk, belemmeringen voor de toepassing daarvan weg te nemen.

Artikel 8

De Centrale Autoriteiten nemen, hetzij rechtstreeks, hetzij via overheidsinstanties, alle passende maatregelen om het ten onrechte genieten van financieel of ander voordeel in verband met de adoptie te voorkomen en alle praktijken die in strijd zijn met de doelstellingen van het Verdrag te verhinderen.

Artikel 9

De Centrale Autoriteiten nemen, hetzij rechtstreeks, hetzij via overheidsinstanties of andere instellingen waaraan naar behoren vergunning is verleend in hun Staat, alle passende maatregelen, in het bijzonder om:

- a. informatie te verzamelen, te bewaren en uit te wisselen over de situatie van het kind en de aspirant-adoptiefouders, voor zover zulks noodzakelijk is om de adoptie tot stand te brengen;
- b. de procedure ten behoeve van de adoptie te vergemakkelijken, te volgen en te bespoedigen;
- c. de ontwikkeling van voorlichtingsactiviteiten op het gebied van adoptie en van nazorg bij adoptie in hun Staten te bevorderen;
- d. algemene evaluatierapporten betreffende ervaringen met interlandelijke adoptie uit te wisselen;
- e. voor zover de wetgeving van hun Staat dit toestaat, gevolg te geven aan met redenen omklede verzoeken van andere Centrale Autoriteiten of overheidsinstanties om informatie over een bepaalde adoptiesituatie.

Artikel 10

Vergunningen kunnen slechts worden verleend aan, en worden behouden door, instellingen die aantonen in staat te zijn de taken die hun kunnen worden toevertrouwd naar behoren te vervullen.

Artikel 11

Een vergunninghoudende instelling dient:

- a. uitsluitend doelstellingen zonder winstoogmerk na te streven onder de voorwaarden en binnen de beperkingen die door de bevoegde autoriteiten van de Staat die de vergunning verleent, worden bepaald;

b. te zijn voorzien van bestuurders en medewerkers die op grond van hun onkreukbaarheid en hun opleiding of ervaring bekwaam zijn om werkzaamheden te verrichten op het gebied van de interlandelijke adoptie; en

c. wat hun samenstelling, functioneren en financiële situatie betreft, onderworpen te zijn aan het toezicht van bevoegde autoriteiten van die Staat.

Artikel 12

Een instelling waaraan in een Verdragsluitende Staat vergunning is verleend, kan in een andere Verdragsluitende Staat slechts optreden indien zij daartoe door de bevoegde autoriteiten van beide Staten is gemachtigd.

Artikel 13

De aanwijzing van de Centrale Autoriteiten en de eventuele reikwijdte van hun taken, alsmede de namen en adressen van de vergunninghoudende instellingen worden door elke Verdragsluitende Staat medege-deeld aan het Permanent Bureau van de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht.

HOOFDSTUK IV

PROCEDURELE VEREISTEN VOOR INTERLANDELIJKE ADOPTIE

Artikel 14

Personen die hun gewone verblijfplaats hebben in een Verdragsluitende Staat en die een kind wensen te adopteren dat zijn gewone verblijfplaats in een andere Verdragsluitende Staat heeft, dienen zich te wenden tot de Centrale Autoriteit van de Staat van hun gewone verblijfplaats.

Artikel 15

1. Indien de Centrale Autoriteit van de Staat van opvang van oordeel is dat de verzoekers voldoen aan de vereisten voor adoptie en daartoe geschikt zijn, stelt zij een rapport samen dat gegevens bevat omtrent hun identiteit, hun bevoegdheid en hun geschiktheid om te adopteren, hun persoonlijke achtergrond, gezinssituatie en medisch verleden, hun sociale milieu, hun beweegredenen, hun geschiktheid om een interlandelijke adoptie aan te gaan en omtrent de kinderen waarvoor zij de zorg op zich zouden kunnen nemen.

2. Zij doet het rapport toekomen aan de Centrale Autoriteit van de Staat van herkomst.

Indien de Centrale Autoriteit van de Staat van herkomst van oordeel is dat het kind voor adoptie in aanmerking komt,

a. stelt zij een rapport samen dat gegevens bevat omtrent de identiteit van het kind, de vraag of het voor adoptie in aanmerking komt, zijn persoonlijke achtergrond, zijn sociale milieu en gezinssituatie, zijn medisch verleden en dat van zijn familie, alsmede zijn bijzondere behoeften;

b. houdt zij naar behoren rekening met de opvoeding van het kind en zijn etnische, godsdienstige en culturele achtergrond;

c. vergewist zij zich ervan dat de in artikel 4 bedoelde toestemmingen zijn verkregen; en

d. bepaalt zij, op grond van in het bijzonder de rapporten betreffende het kind en de aspirant-adoptiefouders, of met de voorgenomen plaatsing het hoogste belang van het kind is gediend.

2. Zij doet het rapport inzake het kind, het bewijs dat de vereiste toestemmingen zijn verkregen en de redenen voor haar conclusie inzake de plaatsing toekomen aan de Centrale Autoriteit van de Staat van opvang, waarbij zij ervoor zorg draagt geen mededeling te doen van de identiteit van de moeder en de vader indien deze identiteit in de Staat van herkomst niet mag worden bekend gemaakt.

Artikel 17

Een beslissing om een kind aan de zorg van aspirant-adoptiefouders toe te vertrouwen, mag in de Staat van herkomst slechts worden genomen indien:

a. de Centrale Autoriteit van de Staat van herkomst zich ervan heeft vergewist dat de aspirant-adoptiefouders zich daarmee verenigen;

b. de Centrale Autoriteit van de Staat van opvang deze beslissing heeft goedgekeurd, ingeval een zodanige goedkeuring is vereist door de wetgeving van die Staat of door de Centrale Autoriteit van de Staat van herkomst;

c. de Centrale Autoriteiten van beide Staten ermee instemmen dat de adoptie voortgang vindt; en

d. overeenkomstig artikel 5 is vastgesteld dat de aspirant-adoptiefouders aan de vereisten voor adoptie voldoen en daartoe geschikt zijn en dat het kind vergunning heeft of zal verkrijgen de Staat van opvang binnen te komen en aldaar permanent te verblijven.

Artikel 18

De Centrale Autoriteiten van de beide Staten nemen alle nodige maatregelen om voor het kind de vergunningen te verkrijgen om de Staat van herkomst te verlaten en de Staat van opvang binnen te komen en aldaar permanent te verblijven.

Artikel 19

1. De overbrenging van het kind naar de Staat van opvang mag slechts plaatsvinden indien aan de vereisten van artikel 17 is voldaan.

2. De Centrale Autoriteiten van beide Staten zien erop toe dat deze overbrenging in alle veiligheid en onder passende omstandigheden geschiedt en, indien mogelijk, in gezelschap van de adoptiefouders dan wel de aspirant-adoptiefouders.

3. Indien de overbrenging van het kind niet plaatsvindt, worden de in de artikelen 15 en 16 bedoelde rapporten teruggezonden aan de autoriteiten die deze hebben verzonden.

Artikel 20

De Centrale Autoriteiten houden elkaar op de hoogte van de adoptie-procedure en de maatregelen die worden genomen om deze af te wikkelen, alsmede van het verloop van de plaatsing, indien een proeftijd vereist is.

Artikel 21

1. Indien de adoptie moet plaatsvinden na de overbrenging van het kind naar de Staat van opvang en de Centrale Autoriteit van die Staat van oordeel is dat met het voortgezette verblijf van het kind in het gezin van de aspirant-adoptiefouders het hoogste belang van het kind niet is gediend, neemt zij de nodige maatregelen om het kind te beschermen, met name door:

a. het kind bij de aspirant-adoptiefouders weg te nemen en voor tijdelijke opvang zorg te dragen;

b. in overleg met de Centrale Autoriteit van de Staat van herkomst onverwijld zorg te dragen voor herplaatsing van het kind met het oog op adoptie of, indien deze maatregel niet passend is, zorg te dragen voor een andere vorm van langdurige verzorging; adoptie van het kind kan slechts plaatsvinden indien de Centrale Autoriteit van de Staat van herkomst naar behoren is ingelicht over de nieuwe aspirant-adoptiefouders;

c. in de laatste plaats, het kind te doen terugkeren indien zijn belangen zulks vereisen.

2. Afhankelijk, in het bijzonder, van zijn leeftijd en zijn ontwikkelingspeil, wordt het kind geraadpleegd en wordt, waar passend, zijn toestemming tot de op grond van dit artikel te nemen maatregelen verkregen.

Artikel 22

1. De taken waarmee de Centrale Autoriteit op grond van dit hoofdstuk is belast, kunnen, voor zover de wet van haar Staat zulks toelaat, worden uitgevoerd door overheidsinstanties of door instellingen waaraan op grond van Hoofdstuk III vergunning is verleend.

2. Een Verdragsluitende Staat kan bij de depositaris van het Verdrag de verklaring afleggen dat, voor zover de wet zulks toelaat en onder toezicht van de bevoegde autoriteiten van die Staat, de taken waarmee de Centrale Autoriteit op grond van de artikelen 15 tot 21 in die Staat is belast, ook kunnen worden uitgevoerd door personen of instellingen die

a. aan de eisen van die Staat betreffende onkreukbaarheid, vakbekwaamheid, ervaring en verantwoordelijkheid voldoen; en

b. op grond van hun ethisch normbesef en door opleiding of ervaring in staat zijn werkzaamheden te verrichten op het terrein van interlandelijke adoptie.

3. Een Verdragsluitende Staat die de in het tweede lid bedoelde verklaring aflegt, doet aan het Permanent Bureau van de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht regelmatig mededeling van de namen en adressen van deze instellingen en personen.

4. Een Verdragsluitende Staat kan bij de depositaris van het Verdrag de verklaring afleggen dat adopties van kinderen die hun gewone verblijfplaats op zijn grondgebied hebben, slechts kunnen plaatsvinden indien de taken van de Centrale Autoriteit worden uitgevoerd in overeenstemming met het eerste lid.

5. Ongeacht of ingevolge het tweede lid een verklaring is afgelegd, worden de in de artikelen 15 en 16 bedoelde rapporten in elk geval opgesteld onder de verantwoordelijkheid van de Centrale Autoriteit of van andere autoriteiten of instellingen in overeenstemming met het eerste lid.

HOOFDSTUK V

ERKENNING EN GEVOLGEN VAN DE ADOPTIE

Artikel 23

1. Een adoptie ten aanzien waarvan de bevoegde autoriteit van de Staat waar de adoptie heeft plaatsgevonden schriftelijk heeft verklaard dat zij in overeenstemming met het Verdrag is tot stand gekomen, wordt in de andere Verdragsluitende Staten van rechtswege erkend. In de verklaring wordt aangegeven wanneer en van wie de instemmingen ingevolge artikel 17, onder c, werden verkregen.

2. Elke Verdragsluitende Staat stelt, op het tijdstip van ondertekening, bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, de depositaris van het Verdrag in kennis van de identiteit en de taken van de autoriteit of autoriteiten die in de Staat bevoegd is of zijn om de verklaring af te geven. Hij stelt de depositaris ook in kennis van wijzigingen in de aanwijzing van deze autoriteiten.

Artikel 24

De erkenning van een adoptie kan in een Verdragsluitende Staat slechts worden geweigerd indien, gelet op het belang van het kind, de adoptie kennelijk niet verenigbaar is met zijn openbare orde.

Artikel 25

Een Verdragsluitende Staat kan bij de depositaris van het Verdrag de verklaring afleggen dat hij ingevolge dit Verdrag niet gehouden zal zijn adopties te erkennen die in overeenstemming met een op grond van artikel 39, tweede lid, gesloten overeenkomst tot stand zijn gekomen.

Artikel 26

1. De erkenning van een adoptie houdt tevens in de erkenning van
 - a. de familierechtelijke betrekkingen tussen het kind en zijn adoptieouders;
 - b. het ouderlijk gezag van de adoptieouders over het kind;
 - c. de verbreking van de voordien bestaande familierechtelijke betrekkingen tussen het kind en zijn moeder en vader, indien de adoptie dit gevolg heeft in de Verdragsluitende Staat waar zij plaatsvond.
2. Ingeval een adoptie tot gevolg heeft dat de voordien bestaande familierechtelijke betrekkingen worden verbroken, geniet het kind in de Staat van opvang en in elke andere Verdragsluitende Staat waar de adoptie wordt erkend, rechten gelijk aan die welke voortvloeien uit adopties die in elk van deze Staten dit gevolg hebben.
3. De voorgaande leden doen geen afbreuk aan de toepassing van voor het kind gunstiger bepalingen die gelden in de Verdragsluitende Staat die de adoptie erkent.

Artikel 27

1. Indien een in de Staat van herkomst toegestane adoptie niet tot gevolg heeft dat de voordien bestaande familierechtelijke betrekkingen worden verbroken, kan zij in de Staat van opvang die de adoptie ingevolge het Verdrag erkent, worden omgezet in een adoptie die dit gevolg heeft
 - a. indien het recht van de Staat van opvang dit toestaat; en
 - b. indien de in artikel 4, onder c en d, bedoelde toestemmingen zijn of worden gegeven met het oog op een zodanige adoptie.
2. Op de beslissing tot omzetting van de adoptie is artikel 23 van toepassing.

HOOFDSTUK VI

ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 28

Dit verdrag doet geen afbreuk aan de wetten van een Staat van herkomst die vereisen dat de adoptie van een kind dat zijn gewone verblijf in die Staat heeft in die Staat plaatsvindt, of die verbieden dat een kind voor zijn adoptie in de Staat van opvang wordt geplaatst of daarheen wordt overgebracht.

Artikel 29

Er mag tussen de aspirant-adoptiefouders en de ouders van het kind of een andere persoon aan wie de zorg voor het kind is toevertrouwd geen contact zijn totdat is voldaan aan de vereisten van artikel 4, onder a tot en met c, en artikel 5, onder a, tenzij de adoptie plaatsvindt binnen eenzelfde familie of tenzij aan de daaraan door de bevoegde autoriteit van de Staat van herkomst gestelde voorwaarden is voldaan.

Artikel 30

1. De bevoegde autoriteiten van een Verdragsluitende Staat dragen zorg voor de bewaring van de in hun bezit zijnde gegevens omtrent de afkomst van het kind, met name gegevens betreffende de identiteit van zijn ouders, alsmede de medische gegevens betreffende het medische verleden van het kind en zijn familie.

2. Zij bewerkstelligen dat voor zover de wetgeving van hun Staat zulks toelaat, het kind of zijn vertegenwoordiger, onder passende begeleiding, toegang heeft tot deze gegevens.

Artikel 31

Onverminderd artikel 30 mogen de op grond van het Verdrag verzamelde of toegezonden persoonlijke gegevens, in het bijzonder de in de artikelen 15 en 16 bedoelde gegevens, slechts worden gebruikt voor de doeleinden waarvoor zij zijn verzameld of toegezonden.

Artikel 32

1. Niemand mag ongerechtvaardigd financieel of ander voordeel trekken uit enig optreden in verband met een interlandelijke adoptie.

2. Uitsluitend kosten en uitgaven, met inbegrip van redelijke honoraria van personen die bij een adoptie hebben bemiddeld, mogen in rekening worden gebracht en betaald.

3. Bestuurders, beheerders en werknemers van instellingen die bij een adoptie hebben bemiddeld, mogen geen bezoldiging ontvangen die onevenredig hoog is in vergelijking met de verleende diensten.

Artikel 33

Een bevoegde autoriteit die vaststelt dat een van de bepalingen van het Verdrag niet is nageleefd of kennelijk dreigt niet te worden nageleefd, stelt de Centrale Autoriteit van haar Staat hiervan onmiddellijk in kennis. De Centrale Autoriteit heeft de verantwoordelijkheid erop toe te zien dat passende maatregelen worden getroffen.

Artikel 34

Indien de bevoegde autoriteit van de Staat waarvoor een document is bestemd zulks verzoekt, moet een voor eensluidend gewaarmerkte vertaling worden verstrekt. Tenzij anders bepaald, worden de kosten van deze vertaling gedragen door de aspirant-adoptiefouders.

Artikel 35

De bevoegde autoriteiten van de Verdragsluitende Staten betrachten voortvarendheid in adoptieprocedures.

Artikel 36

Ten aanzien van een Staat die op het gebied van adoptie twee of meer rechtsstelsels heeft die in verschillende territoriale eenheden van toepassing zijn,

a. wordt een verwijzing naar de gewone verblijfplaats in die Staat uitgelegd als een verwijzing naar de gewone verblijfplaats in een territoriale eenheid van die Staat;

b. wordt een verwijzing naar de wetgeving van die Staat uitgelegd als een verwijzing naar het in de desbetreffende territoriale eenheid geldende recht;

c. wordt een verwijzing naar de bevoegde autoriteiten of de overheidsinstellingen van die Staat uitgelegd als een verwijzing naar degenen die in de desbetreffende territoriale eenheid tot optreden bevoegd zijn;

d. wordt een verwijzing naar de vergunninghoudende instellingen van die Staat uitgelegd als een verwijzing naar de in de desbetreffende territoriale eenheid erkende instellingen.

Artikel 37

Ten aanzien van een Staat die met betrekking tot adoptie twee of meer rechtsstelsels heeft die op verschillende categorieën personen van toepassing zijn, wordt een verwijzing naar de wetgeving van die Staat uitgelegd als een verwijzing naar het door het recht van die Staat aangewezen rechtsstelsel.

Artikel 38

Een Staat waarbinnen verschillende territoriale eenheden met betrekking tot adoptie hun eigen rechtsregels hebben, is niet gehouden het Verdrag toe te passen in gevallen waarin een Staat met een uniform rechtstelsel daartoe niet gehouden zou zijn.

Artikel 39

1. Het Verdrag laat onverlet internationale regelingen waarbij Verdragsluitende Staten Partij zijn en die bepalingen bevatten betreffende in dit Verdrag geregelde onderwerpen, tenzij door de Staten die Partij zijn bij zodanige regelingen een andersluidende verklaring wordt afgelegd.

2. Een Verdragsluitende Staat kan met een of meer andere Verdragsluitende Staten overeenkomsten sluiten met het oog op verbetering van de toepassing van het Verdrag in hun onderlinge betrekkingen. Deze overeenkomsten kunnen alleen afwijken van de bepalingen van de artikelen 14 tot en met 16 en 18 tot en met 21. Staten die een zodanige overeenkomst hebben gesloten, zenden een afschrift daarvan aan de depositaris van het Verdrag.

Artikel 40

Voorbehouden op het Verdrag zijn niet toegestaan.

Artikel 41

Het Verdrag is steeds van toepassing wanneer op grond van artikel 14 een aanvraag is ontvangen nadat het Verdrag in de Staat van opvang en de Staat van herkomst in werking is getreden.

Artikel 42

De Secretaris-Generaal van de Haagse Conferentie voor internationaal privaatrecht roept periodiek een Bijzondere Commissie bijeen ten einde de praktische werking van dit Verdrag te toetsen.

HOOFDSTUK VII

SLOTBEPALINGEN

Artikel 43

1. Dit Verdrag staat open voor ondertekening voor de Staten die ten tijde van de Zeventiende Zitting lid waren van de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht en voor andere Staten die aan deze Zitting hebben deelgenomen.

2. Het Verdrag dient te worden bekrachtigd, aanvaard of goedgekeurd en de akten van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring te worden nedergelegd bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken van het Koninkrijk der Nederlanden, depositaris van het Verdrag.

Artikel 44

1. Iedere andere Staat kan tot het Verdrag toetreden nadat het overeenkomstig artikel 46, eerste lid, in werking is getreden.

2. De akte van toetreding dient te worden nedergelegd bij de depositaris.

3. De toetreding heeft slechts gevolg in de betrekkingen tussen de toetredende Staat en die Verdragsluitende Staten die niet binnen zes

maanden na de ontvangst van de in artikel 48, letter b, bedoelde kennisgeving bezwaar hebben gemaakt tegen de toetreding van deze Staat. Een dergelijk bezwaar kan ook worden gemaakt door een Staat op het tijdstip van een bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring van het verdrag, indien deze na de toetreding plaatsvindt. Van bezwaren wordt kennis gegeven aan de depositaris.

Artikel 45

1. Een Staat die twee of meer territoriale eenheden omvat waarin verschillende rechtsstelsels van toepassing zijn betreffende onderwerpen die door dit Verdrag worden geregeld, kan op het tijdstip van ondertekening, bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding verklaren dat dit Verdrag van toepassing is op al deze territoriale eenheden of slechts op een of meer daarvan en kan te allen tijde deze verklaring wijzigen door een nieuwe verklaring af te leggen.

2. Deze verklaringen worden ter kennis gebracht van de depositaris en vermelden uitdrukkelijk de territoriale eenheden waarop het Verdrag van toepassing is.

3. Indien een Staat geen verklaring krachtens dit artikel aflegt, is het Verdrag van toepassing op het gehele grondgebied van die Staat.

Artikel 46

1. Het Verdrag treedt in werking op de eerste dag van de maand volgend op het verstrijken van een termijn van drie maanden na de nederlegging van de derde akte van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring, bedoeld in artikel 43.

2. Vervolgens treedt het Verdrag in werking

a. voor iedere Staat die het Verdrag later bekrachtigt, aanvaardt, goedkeurt of hiertoe toetreedt, op de eerste dag van de maand volgend op het verstrijken van een termijn van drie maanden na de nederlegging van zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding;

b. voor een territoriale eenheid waarop het Verdrag overeenkomstig artikel 45 is uitgebreid, op de eerste dag van de maand volgend op het verstrijken van een termijn van drie maanden na de kennisgeving bedoeld in dat artikel.

Artikel 47

1. Een Staat die Partij is bij het Verdrag kan dit opzeggen door middel van een schriftelijke kennisgeving gericht aan de depositaris.

2. De opzegging wordt van kracht op de eerste dag van de maand volgend op het verstrijken van een termijn van twaalf maanden nadat de kennisgeving door de depositaris is ontvangen. Wanneer in de kennisge-

ving een langere opzegtermijn is aangegeven, wordt de opzegging van kracht na het verstrijken van zulk een langere termijn nadat de kennisgeving door de depositaris is ontvangen.

Artikel 48

De depositaris geeft de Lid-Stater van de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht, de andere Staten die aan de Zeventiende Zitting hebben deelgenomen en de Staten die overeenkomstig artikel 44 zijn toegetreden, kennis van:

- a. de ondertekeningen, bekrachtigingen, aanvaarding en goedkeuringen bedoeld in artikel 43;
- b. de toetredingen en bezwaren tegen toetredingen bedoeld in artikel 44;
- c. de datum waarop het Verdrag overeenkomstig artikel 46 in werking treedt;
- d. de verklaringen en aanwijzingen bedoeld in de artikelen 22, 23, 25 en 45;
- e. de overeenkomsten bedoeld in artikel 39;
- f. de opzeggingen bedoeld in artikel 47.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekenden, daartoe naar behoren gemachtigd, dit Verdrag hebben ondertekend.

GEDAAN te Den Haag, de negenentwintigste mei negentienhonderddrieënnegentig, in de Engelse en de Franse taal, waarbij beide teksten gelijkelijk authentiek zijn, in een enkel exemplaar, dat zal worden nedergelegd in het archief van de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en waarvan een voor eensluidend gewaarmerkt afschrift langs diplomatieke weg zal worden gezonden aan alle Staten die ten tijde van haar Zeventiende Zitting lid waren van de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht, alsmede aan elke andere Staat die aan deze Zitting heeft deelgenomen.

**Convention sur la protection des enfants
et la coopération en matière d'adoption internationale**

Les Etats signataires de la présente Convention,

Reconnaissant que, pour l'épanouissement harmonieux de sa personnalité, l'enfant doit grandir dans un milieu familial, dans un climat de bonheur, d'amour et de compréhension,

Rappelant que chaque Etat devrait prendre, par priorité, des mesures appropriées pour permettre le maintien de l'enfant dans sa famille d'origine,

Reconnaissant que l'adoption internationale peut présenter l'avantage de donner une famille permanente à l'enfant pour lequel une famille appropriée ne peut être trouvée dans son Etat d'origine,

Convaincus de la nécessité de prévoir des mesures pour garantir que les adoptions internationales aient lieu dans l'intérêt supérieur de l'enfant et le respect de ses droits fondamentaux, ainsi que pour prévenir l'enlèvement, la vente ou la traite d'enfants,

Désirant établir à cet effet des dispositions communes qui tiennent compte des principes reconnus par les instruments internationaux, notamment par la Convention des Nations Unies sur les droits de l'enfant, du 20 novembre 1989, et par la Déclaration des Nations Unies sur les principes sociaux et juridiques applicables à la protection et au bien-être des enfants, envisagés surtout sous l'angle des pratiques en matière d'adoption et de placement familial sur les plans national et international (Résolution de l'Assemblée générale 41/85, du 3 décembre 1986),

Sont convenus des dispositions suivantes:

CHAPITRE I — CHAMP D'APPLICATION DE LA CONVENTION

Article 1

La présente Convention a pour objet:

- a* d'établir des garanties pour que les adoptions internationales aient lieu dans l'intérêt supérieur de l'enfant et dans le respect des droits fondamentaux qui lui sont reconnus en droit international;
- b* d'instaurer un système de coopération entre les Etats contractants pour assurer le respect de ces garanties et prévenir ainsi l'enlèvement, la vente ou la traite d'enfants;
- c* d'assurer la reconnaissance dans les Etats contractants des adoptions réalisées selon la Convention.

Article 2

1 La Convention s'applique lorsqu'un enfant résidant habituellement dans un Etat contractant ("l'Etat d'origine") a été, est ou doit être déplacé vers un autre Etat contractant ("l'Etat d'accueil"), soit après son adoption dans l'Etat d'origine par des époux ou une personne résidant habituellement dans l'Etat d'accueil, soit en vue d'une telle adoption dans l'Etat d'accueil ou dans l'Etat d'origine.

2 La Convention ne vise que les adoptions établissant un lien de filiation.

Article 3

La Convention cesse de s'appliquer si les acceptations visées à l'article 17, lettre c, n'ont pas été données avant que l'enfant n'ait atteint l'âge de dix-huit ans.

CHAPITRE II - CONDITIONS DES ADOPTIONS INTERNATIONALES

Article 4

Les adoptions visées par la Convention ne peuvent avoir lieu que si les autorités compétentes de l'Etat d'origine:

a ont établi que l'enfant est adoptable;

b ont constaté, après avoir dûment examiné les possibilités de placement de l'enfant dans son Etat d'origine, qu'une adoption internationale répond à l'intérêt supérieur de l'enfant;

c se sont assurées

- 1) que les personnes, institutions et autorités dont le consentement est requis pour l'adoption ont été entourées des conseils nécessaires et dûment informées sur les conséquences de leur consentement, en particulier sur le maintien ou la rupture, en raison d'une adoption, des liens de droit entre l'enfant et sa famille d'origine,
- 2) que celles-ci ont donné librement leur consentement dans les formes légales requises, et que ce consentement a été donné ou constaté par écrit,
- 3) que les consentements n'ont pas été obtenus moyennant paiement ou contrepartie d'aucune sorte et qu'ils n'ont pas été retirés, et
- 4) que le consentement de la mère, s'il est requis, n'a été donné qu'après la naissance de l'enfant; et

d se sont assurées, eu égard à l'âge et à la maturité de l'enfant,

- 1) que celui-ci a été entouré de conseils et dûment informé sur les conséquences de l'adoption et de son consentement à l'adoption, si celui-ci est requis,

- 2) que les souhaits et avis de l'enfant ont été pris en considération,
- 3) que le consentement de l'enfant à l'adoption, lorsqu'il est requis, a été donné librement, dans les formes légales requises, et que son consentement a été donné ou constaté par écrit, et
- 4) que ce consentement n'a pas été obtenu moyennant paiement ou contrepartie d'aucune sorte.

Article 5

Les adoptions visées par la Convention ne peuvent avoir lieu que si les autorités compétentes de l'Etat d'accueil:

- a* ont constaté que les futurs parents adoptifs sont qualifiés et aptes à adopter;
- b* se sont assurées que les futurs parents adoptifs ont été entourés des conseils nécessaires; et
- c* ont constaté que l'enfant est ou sera autorisé à entrer et à séjourner de façon permanente dans cet Etat.

CHAPITRE III - AUTORITÉS CENTRALES ET ORGANISMES AGRÉÉS

Article 6

1. Chaque Etat contractant désigne une Autorité centrale chargée de satisfaire aux obligations qui lui sont imposées par la Convention.

2. Un Etat fédéral, un Etat dans lequel plusieurs systèmes de droit sont en vigueur ou un Etat ayant des unités territoriales autonomes est libre de désigner plus d'une Autorité centrale et de spécifier l'étendue territoriale ou personnelle de leurs fonctions. L'Etat qui fait usage de cette faculté désigne l'Autorité centrale à laquelle toute communication peut être adressée en vue de sa transmission à l'Autorité centrale compétente au sein de cet Etat.

Article 7

1. Les Autorités centrales doivent coopérer entre elles et promouvoir une collaboration entre les autorités compétentes de leurs Etats pour assurer la protection des enfants et réaliser les autres objectifs de la Convention.

2. Elles prennent directement toutes mesures appropriées pour:

- a* fournir des informations sur la législation de leurs Etats en matière d'adoption et d'autres informations générales, telles que des statistiques et formules types;
- b* s'informer mutuellement sur le fonctionnement de la Convention et, dans la mesure du possible, lever les obstacles à son application.

Article 8

Les Autorités centrales prennent, soit directement, soit avec le concours d'autorités publiques, toutes mesures appropriées pour prévenir les gains matériels indus à l'occasion d'une adoption et empêcher toute pratique contraire aux objectifs de la Convention.

Article 9

Les Autorités centrales prennent, soit directement, soit avec le concours d'autorités publiques ou d'organismes dûment agréés dans leur Etat, toutes mesures appropriées, notamment pour:

- a* rassembler, conserver et échanger des informations relatives à la situation de l'enfant et des futurs parents adoptifs, dans la mesure nécessaire à la réalisation de l'adoption;
- b* faciliter, suivre et activer la procédure en vue de l'adoption;
- c* promouvoir dans leurs Etats le développement de services de conseils pour l'adoption et pour le suivi de l'adoption;
- d* échanger des rapports généraux d'évaluation sur les expériences en matière d'adoption internationale;
- e* répondre, dans la mesure permise par la loi de leur Etat, aux demandes motivées d'informations sur une situation particulière d'adoption formulées par d'autres Autorités centrales ou par des autorités publiques.

Article 10

Peuvent seuls bénéficier de l'agrément et le conserver les organismes qui démontrent leur aptitude à remplir correctement les missions qui pourraient leur être confiées.

Article 11

Un organisme agréé doit:

- a* poursuivre uniquement des buts non lucratifs dans les conditions et limites fixées par les autorités compétentes de l'Etat d'agrément;
- b* être dirigé et géré par des personnes qualifiées par leur intégrité morale et leur formation ou expérience pour agir dans le domaine de l'adoption internationale; et
- c* être soumis à la surveillance d'autorités compétentes de cet Etat pour sa composition, son fonctionnement et sa situation financière.

Article 12

Un organisme agréé dans un Etat contractant ne pourra agir dans un autre Etat contractant que si les autorités compétentes des deux Etats l'ont autorisé.

Article 13

La désignation des Autorités centrales et, le cas échéant, l'étendue de leurs fonctions, ainsi que le nom et l'adresse des organismes agréés, sont communiqués par chaque Etat contractant au Bureau Permanent de la Conférence de La Haye de droit international privé.

CHAPITRE IV - CONDITIONS PROCÉDURALES DE L'ADOPTION INTERNATIONALE

Article 14

Les personnes résidant habituellement dans un Etat contractant, qui désirent adopter un enfant dont la résidence habituelle est située dans un autre Etat contractant, doivent s'adresser à l'Autorité centrale de l'Etat de leur résidence habituelle.

Article 15

1 Si l'Autorité centrale de l'Etat d'accueil considère que les requérants sont qualifiés et aptes à adopter, elle établit un rapport contenant des renseignements sur leur identité, leur capacité légale et leur aptitude à adopter, leur situation personnelle, familiale et médicale, leur milieu social, les motifs qui les animent, leur aptitude à assumer une adoption internationale, ainsi que sur les enfants qu'ils seraient aptes à prendre en charge.

2 Elle transmet le rapport à l'Autorité centrale de l'Etat d'origine.

Article 16

1 Si l'Autorité centrale de l'Etat d'origine considère que l'enfant est adoptable,

a elle établit un rapport contenant des renseignements sur l'identité de l'enfant, son adoptabilité, son milieu social, son évolution personnelle et familiale, son passé médical et celui de sa famille, ainsi que sur ses besoins particuliers;

b elle tient dûment compte des conditions d'éducation de l'enfant, ainsi que de son origine ethnique, religieuse et culturelle;

c elle s'assure que les consentements visés à l'article 4 ont été obtenus; et

d elle constate, en se fondant notamment sur les rapports concernant l'enfant et les futurs parents adoptifs, que le placement envisagé est dans l'intérêt supérieur de l'enfant.

2 Elle transmet à l'Autorité centrale de l'Etat d'accueil son rapport sur l'enfant, la preuve des consentements requis et les motifs de son constat sur le placement, en veillant à ne pas révéler l'identité de la mère et du père, si, dans l'Etat d'origine, cette identité ne peut pas être divulguée.

Article 17

Toute décision de confier un enfant à des futurs parents adoptifs ne peut être prise dans l'Etat d'origine que

- a* si l'Autorité centrale de cet Etat s'est assurée de l'accord des futurs parents adoptifs;
- b* si l'Autorité centrale de l'Etat d'accueil a approuvé cette décision, lorsque la loi de cet Etat ou l'Autorité centrale de l'Etat d'origine le requiert;
- c* si les Autorités centrales des deux Etats ont accepté que la procédure en vue de l'adoption se poursuive; et
- d* s'il a été constaté conformément à l'article 5 que les futurs parents adoptifs sont qualifiés et aptes à adopter et que l'enfant est ou sera autorisé à entrer et à séjourner de façon permanente dans l'Etat d'accueil.

Article 18

Les Autorités centrales des deux Etats prennent toutes mesures utiles pour que l'enfant reçoive l'autorisation de sortie de l'Etat d'origine, ainsi que celle d'entrée et de séjour permanent dans l'Etat d'accueil.

Article 19

1 Le déplacement de l'enfant vers l'Etat d'accueil ne peut avoir lieu que si les conditions de l'article 17 ont été remplies.

2 Les Autorités centrales des deux Etats veillent à ce que ce déplacement s'effectue en toute sécurité, dans des conditions appropriées et, si possible, en compagnie des parents adoptifs ou des futurs parents adoptifs.

3 Si ce déplacement n'a pas lieu, les rapports visés aux articles 15 et 16 sont renvoyés aux autorités expéditrices.

Article 20

Les Autorités centrales se tiennent informées sur la procédure d'adoption et les mesures prises pour la mener à terme, ainsi que sur le déroulement de la période probatoire, lorsque celle-ci est requise.

Article 21

1 Lorsque l'adoption doit avoir lieu après le déplacement de l'enfant dans l'Etat d'accueil et que l'Autorité centrale de cet Etat considère que le maintien de l'enfant dans la famille d'accueil n'est plus de son intérêt supérieur, cette Autorité prend les mesures utiles à la protection de l'enfant, en vue notamment:

- a* de retirer l'enfant aux personnes qui désiraient l'adopter et d'en prendre soin provisoirement;

b en consultation avec l'Autorité centrale de l'Etat d'origine, d'assurer sans délai un nouveau placement de l'enfant en vue de son adoption ou, à défaut, une prise en charge alternative durable; une adoption ne peut avoir lieu que si l'Autorité centrale de l'Etat d'origine a été dûment informée sur les nouveaux parents adoptifs;

c en dernier ressort, d'assurer le retour de l'enfant, si son intérêt l'exige.

2 Eu égard notamment à l'âge et à la maturité de l'enfant, celui-ci sera consulté et, le cas échéant, son consentement obtenu sur les mesures à prendre conformément au présent article.

Article 22

1 Les fonctions conférées à l'Autorité centrale par le présent chapitre peuvent être exercées par des autorités publiques ou par des organismes agréés conformément au chapitre III, dans la mesure prévue par la loi de son Etat.

2 Un Etat contractant peut déclarer auprès du dépositaire de la Convention que les fonctions conférées à l'Autorité centrale par les articles 15 à 21 peuvent aussi être exercées dans cet Etat, dans la mesure prévue par la loi et sous le contrôle des autorités compétentes de cet Etat, par des organismes ou personnes qui:

a remplissent les conditions de moralité, de compétence professionnelle, d'expérience et de responsabilité requises par cet Etat; et

b sont qualifiées par leur intégrité morale et leur formation ou expérience pour agir dans le domaine de l'adoption internationale.

3 L'Etat contractant qui fait la déclaration visée au paragraphe 2 informe régulièrement le Bureau Permanent de la Conférence de La Haye de droit international privé des noms et adresses de ces organismes et personnes.

4 Un Etat contractant peut déclarer auprès du dépositaire de la Convention que les adoptions d'enfants dont la résidence habituelle est située sur son territoire ne peuvent avoir lieu que si les fonctions conférées aux Autorités centrales sont exercées conformément au paragraphe premier.

5 Nonobstant toute déclaration effectuée conformément au paragraphe 2, les rapports prévus aux articles 15 et 16 sont, dans tous les cas, établis sous la responsabilité de l'Autorité centrale ou d'autres autorités ou organismes, conformément au paragraphe premier.

CHAPITRE V - RECONNAISSANCE ET EFFETS DE L'ADOPTION

Article 23

1 Une adoption certifiée conforme à la Convention par l'autorité compétente de l'Etat contractant où elle a eu lieu est reconnue de plein droit dans les autres Etats contractants. Le certificat indique quand et par qui les acceptations visées à l'article 17, lettre c, ont été données.

2 Tout Etat contractant, au moment de la signature, de la ratification, de l'acceptation, de l'approbation ou de l'adhésion, notifiera au dépositaire de la Convention l'identité et les fonctions de l'autorité ou des autorités qui, dans cet Etat, sont compétentes pour délivrer le certificat. Il lui notifiera aussi toute modification dans la désignation de ces autorités.

Article 24

La reconnaissance d'une adoption ne peut être refusée dans un Etat contractant que si l'adoption est manifestement contraire à son ordre public, compte tenu de l'intérêt supérieur de l'enfant.

Article 25

Tout Etat contractant peut déclarer au dépositaire de la Convention qu'il ne sera pas tenu de reconnaître en vertu de celle-ci les adoptions faites conformément à un accord conclu en application de l'article 39, paragraphe 2.

Article 26

1 La reconnaissance de l'adoption comporte celle

a du lien de filiation entre l'enfant et ses parents adoptifs;

b de la responsabilité parentale des parents adoptifs à l'égard de l'enfant;

c de la rupture du lien préexistant de filiation entre l'enfant et sa mère et son père, si l'adoption produit cet effet dans l'Etat contractant où elle a eu lieu.

2 Si l'adoption a pour effet de rompre le lien préexistant de filiation, l'enfant jouit, dans l'Etat d'accueil et dans tout autre Etat contractant où l'adoption est reconnue, des droits équivalents à ceux résultant d'une adoption produisant cet effet dans chacun de ces Etats.

3 Les paragraphes précédents ne portent pas atteinte à l'application de toute disposition plus favorable à l'enfant, en vigueur dans l'Etat contractant qui reconnaît l'adoption.

Article 27

1 Lorsqu'une adoption faite dans l'Etat d'origine n'a pas pour effet de rompre le lien préexistant de filiation, elle peut, dans l'Etat d'accueil qui reconnaît l'adoption conformément à la Convention, être convertie en une adoption produisant cet effet,

a si le droit de l'Etat d'accueil le permet; et

b si les consentements visés à l'article 4, lettres *c* et *d*, ont été ou sont donnés en vue d'une telle adoption.

2 L'article 23 s'applique à la décision de conversion.

CHAPITRE VI - DISPOSITIONS GÉNÉRALES

Article 28

La Convention ne déroge pas aux lois de l'Etat d'origine qui requièrent que l'adoption d'un enfant résidant habituellement dans cet Etat doive avoir lieu dans cet Etat ou qui interdisent le placement de l'enfant dans l'Etat d'accueil ou son déplacement vers cet Etat avant son adoption.

Article 29

Aucun contact entre les futurs parents adoptifs et les parents de l'enfant ou toute autre personne qui a la garde de celui-ci ne peut avoir lieu tant que les dispositions de l'article 4, lettres *a* à *c*, et de l'article 5, lettre *a*, n'ont pas été respectées, sauf si l'adoption a lieu entre membres d'une même famille ou si les conditions fixées par l'autorité compétente de l'Etat d'origine sont remplies.

Article 30

1 Les autorités compétentes d'un Etat contractant veillent à conserver les informations qu'elles détiennent sur les origines de l'enfant, notamment celles relatives à l'identité de sa mère et de son père, ainsi que les données sur le passé médical de l'enfant et de sa famille.

2 Elles assurent l'accès de l'enfant ou de son représentant à ces informations, avec les conseils appropriés, dans la mesure permise par la loi de leur Etat.

Article 31

Sous réserve de l'article 30, les données personnelles rassemblées ou transmises conformément à la Convention, en particulier celles visées aux articles 15 et 16, ne peuvent être utilisées à d'autres fins que celles pour lesquelles elles ont été rassemblées ou transmises.

Article 32

1 Nul ne peut tirer un gain matériel indu en raison d'une intervention à l'occasion d'une adoption internationale.

2 Seuls peuvent être demandés et payés les frais et dépenses, y compris les honoraires raisonnables des personnes qui sont intervenues dans l'adoption.

3 Les dirigeants, administrateurs et employés d'organismes intervenant dans une adoption ne peuvent recevoir une rémunération disproportionnée par rapport aux services rendus.

Article 33

Toute autorité compétente qui constate qu'une des dispositions de la Convention a été méconnue ou risque manifestement de l'être en informe aussitôt l'Autorité centrale de l'Etat dont elle relève. Cette Autorité centrale a la responsabilité de veiller à ce que les mesures utiles soient prises.

Article 34

Si l'autorité compétente de l'Etat destinataire d'un document le requiert, une traduction certifiée conforme doit être produite. Sauf dispense, les frais de traduction sont à la charge des futurs parents adoptifs.

Article 35

Les autorités compétentes des Etats contractants agissent rapidement dans les procédures d'adoption.

Article 36

Au regard d'un Etat qui connaît, en matière d'adoption, deux ou plusieurs systèmes de droit applicables dans des unités territoriales différentes:

- a* toute référence à la résidence habituelle dans cet Etat vise la résidence habituelle dans une unité territoriale de cet Etat;
- b* toute référence à la loi de cet Etat vise la loi en vigueur dans l'unité territoriale concernée;
- c* toute référence aux autorités compétentes ou aux autorités publiques de cet Etat vise les autorités habilitées à agir dans l'unité territoriale concernée;
- d* toute référence aux organismes agréés de cet Etat vise les organismes agréés dans l'unité territoriale concernée.

Article 37

Au regard d'un Etat qui connaît, en matière d'adoption, deux ou plusieurs systèmes de droit applicables à des catégories différentes de personnes, toute référence à la loi de cet Etat vise le système de droit désigné par le droit de celui-ci.

Article 38

Un Etat dans lequel différentes unités territoriales ont leurs propres règles de droit en matière d'adoption ne sera pas tenu d'appliquer la Convention lorsqu'un Etat dont le système de droit est unifié ne serait pas tenu de l'appliquer.

Article 39

1 La Convention ne déroge pas aux instruments internationaux auxquels des Etats contractants sont Parties et qui contiennent des dispositions sur les matières réglées par la présente Convention, à moins qu'une déclaration contraire ne soit faite par les Etats liés par de tels instruments.

2 Tout Etat contractant pourra conclure avec un ou plusieurs autres Etats contractants des accords en vue de favoriser l'application de la Convention dans leurs rapports réciproques. Ces accords ne pourront déroger qu'aux dispositions des articles 14 à 16 et 18 à 21. Les Etats qui auront conclu de tels accords en transmettront une copie au dépositaire de la Convention.

Article 40

Aucune réserve à la Convention n'est admise.

Article 41

La Convention s'applique chaque fois qu'une demande visée à l'article 14 a été reçue après l'entrée en vigueur de la Convention dans l'Etat d'accueil et l'Etat d'origine.

Article 42

Le Secrétaire général de la Conférence de La Haye de droit international privé convoque périodiquement une Commission spéciale afin d'examiner le fonctionnement pratique de la Convention.

CHAPITRE VII - CLAUSES FINALES

Article 43

1 La Convention est ouverte à la signature des Etats qui étaient Membres de la Conférence de La Haye de droit international privé lors de sa Dix-septième session et des autres Etats qui ont participé à cette Session.

2 Elle sera ratifiée, acceptée ou approuvée et les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation seront déposés auprès du Ministère des Affaires Etrangères du Royaume des Pays-Bas, dépositaire de la Convention.

Article 44

1 Tout autre Etat pourra adhérer à la Convention après son entrée en vigueur en vertu de l'article 46, paragraphe 1.

2 L'instrument d'adhésion sera déposé auprès du dépositaire.

3 L'adhésion n'aura d'effet que dans les rapports entre l'Etat adhérent et les Etats contractants qui n'auront pas élevé d'objection à son encontre dans les six mois après la réception de la notification prévue à l'article 48, lettre *b*. Une telle objection pourra également être élevée par tout Etat au moment d'une ratification, acceptation ou approbation de la Convention, ultérieure à l'adhésion. Ces objections seront notifiées au dépositaire.

Article 45

1 Un Etat qui comprend deux ou plusieurs unités territoriales dans lesquelles des systèmes de droit différents s'appliquent aux matières régies par cette Convention pourra, au moment de la signature, de la ratification, de l'acceptation, de l'approbation ou de l'adhésion, déclarer que la présente Convention s'appliquera à toutes ses unités territoriales ou seulement à l'une ou à plusieurs d'entre elles, et pourra à tout moment modifier cette déclaration en faisant une nouvelle déclaration.

2 Ces déclarations seront notifiées au dépositaire et indiqueront expressément les unités territoriales auxquelles la Convention s'applique.

3 Si un Etat ne fait pas de déclaration en vertu du présent article, la Convention s'appliquera à l'ensemble du territoire de cet Etat.

Article 46

1 La Convention entrera en vigueur le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de trois mois après le dépôt du troisième instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation prévu par l'article 43.

2 Par la suite, la Convention entrera en vigueur:

a pour chaque Etat ratifiant, acceptant ou approuvant postérieurement, ou adhérent, le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de trois mois après le dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion;

b pour les unités territoriales auxquelles la Convention a été étendue conformément à l'article 45, le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de trois mois après la notification visée dans cet article.

Article 47

1 Tout Etat Partie à la Convention pourra dénoncer celle-ci par une notification adressée par écrit au dépositaire.

2 La dénonciation prendra effet le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de douze mois après la date de réception de la notification par le dépositaire. Lorsqu'une période plus longue pour la prise d'effet de la dénonciation est spécifiée dans la notification, la dénonciation prendra effet à l'expiration de la période en question après la date de réception de la notification.

Article 48

Le dépositaire notifiera aux Etats membres de la Conférence de La Haye de droit international privé, aux autres Etats qui ont participé à la Dix-septième session, ainsi qu'aux Etats qui auront adhéré conformément aux dispositions de l'article 44:

a les signatures, ratifications, acceptations et approbations visées à l'article 43;

b les adhésions et les objections aux adhésions visées à l'article 44;

c la date à laquelle la Convention entrera en vigueur conformément aux dispositions de l'article 46;

d les déclarations et les désignations mentionnées aux articles 22, 23, 25 et 45;

e les accords mentionnés à l'article 39;

f les dénonciations visées à l'article 47.

EN FOI DE QUOI, les soussignés, dûment autorisés, ont signé la présente Convention.

FAIT à La Haye, le 29 mai 1993, en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire, qui sera déposé dans les archives du Gouvernement du Royaume des Pays-Bas et dont une copie certifiée conforme sera remise, par la voie diplomatique, à chacun des Etats membres de la Conférence de La Haye de droit international privé lors de la Dix-septième session, ainsi qu'à chacun des autres Etats ayant participé à cette session.

*Pour la République d'Albanie,
For the Republic of Albania,*

*Pour la République fédérale d'Allemagne,
For the Federal Republic of Germany,*

(s.) E. VON PUTTKAMER
7/11/97

*Pour les Etats-Unis d'Amérique,
For the United States of America,*

(s.) K. TERRY DORNBUSH
3/31/94

*Pour la République argentine,
For the Argentine Republic,*

*Pour l'Australie,
For Australia,*

(s.) E. F. DELOFSKI - subject to ratification
25/8/98

*Pour la République d'Autriche,
For the Republic of Austria,*

(s.) ALEXANDER CHRISTIANI
18/12/98

*Pour la République du Bélarus,
For the Republic of Belarus,*

(s.) V. LABUNOV
10-12-97

*Pour le Royaume de Belgique,
For the Kingdom of Belgium,*

27.01.99

(s.) JOHAN SWINNEN, Ambassadeur de Belgique
Cette signature engage également la Communauté française
et la Communauté germanophone
(s.) JOS AELVOET, Attaché de la Communauté flamande

*Pour la République du Bénin,
For the Republic of Benin,*

*Pour la République de Bolivie,
For the Republic of Bolivia,*

*Pour la République fédérative du Brésil,
For the Federative Republic of Brazil,*

(s.) AFFONSO ARINOS DE MELLO-FRANCO

*Pour la République de Bulgarie,
For the Republic of Bulgaria,*

*Pour le Burkina Faso,
For Burkina Faso,*

(s.) SALIFOU RIGOBERT KONGO
19 Avril 1994.

*Pour le Canada,
For Canada,*

(s.) MICHAEL R. BEL
12. April 1994

*Pour la République du Chili,
For the Republic of Chile,*

(s.) LUIS G. PASCAL
13.7.'99

*Pour la République populaire de Chine,
For the People's Republic of China,*

*Pour la République de Chypre,
For the Republic of Cyprus,*

(s.) N. AGATH OCLEOUS
Nov 17/94

*Pour la République de Colombie,
For the Republic of Colombia,*

(s.) A. VILLAMIZAR
Sept. 1/93

*Pour la République de Corée,
For the Republic of Korea,*

*Pour la République du Costa Rica,
For the Republic of Costa Rica,*

(s.) ALFONSINA C. DE CHAVARRÍA

*Pour le Royaume du Danemark,
For the Kingdom of Denmark,*

(s.) JAKOB RYTTER
July 2, 1997

*Pour la République arabe d'Égypte,
For the Arab Republic of Egypt,*

*Pour la République d'El Salvador,
For the Republic of El Salvador,*

(s.) JOAQUIN RODEZNO
21/noviembre/1996

*Pour la République de l'Équateur,
For the Republic of Ecuador,*

(s.) ABELARDO POSSO SERRANO
3 de Mayo/1994

*Pour le Royaume d'Espagne,
For the Kingdom of Spain,*

(s.) R. PASTOR RIDRUEJO
27-3-95

*Pour la République de Finlande,
For the Republic of Finland,*

(s.) RITVA KOUKKO-RONDE
19 April 1994

*Pour la République française,
For the French Republic,*

(s.) D. BERNARD
5 avril 1995

*Pour le Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord,
For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland,*

(s.) R.P. FLOWER
12 January 1994

*Pour la République d'Haïti,
For the Republic of Haiti,*

*Pour la République hellénique,
For the Hellenic Republic,*

*Pour la République du Honduras,
For the Republic of Honduras,*

*Pour la République de Hongrie,
For the Republic of Hungary,*

*Pour la République de l'Inde,
For the Republic of India,*

*Pour la République d'Indonésie,
For the Republic of Indonesia,*

*Pour l'Irlande,
For Ireland,*

(s.) JOHN SWIFT
19 June, 1996.

*Pour l'Etat d'Israël,
For the State of Israel,*

(s.) M. BAVLY
2.11.93

*Pour la République italienne,
For the Italian Republic,*

(s.) R. TALLARIGO
11 XII 95

*Pour le Japon,
For Japan,*

*Pour la République du Kenya,
For the Republic of Kenya,*

*Pour la République de Lettonie,
For the Republic of Latvia,*

*Pour la République libanaise,
For the Lebanese Republic,*

*Pour le Grand-Duché de Luxembourg,
For the Grand Duchy of Luxembourg,*

(s.) H. WURTH
6/6/95

*Pour la République de Madagascar,
For the Republic of Madagascar,*

*Pour la République de Maurice,
For the Republic of Mauritius,*

*Pour les Etats-Unis du Mexique,
For the United Mexican States,*

(s.) J.L. SIQUEIROS

*Pour le Royaume du Népal,
For the Kingdom of Nepal,*

*Pour le Royaume de Norvège,
For the Kingdom of Norway,*

(s.) A.L. LANGELAND
20-5-1996

*Pour la République du Panama,
For the Republic of Panama,*

(s.) ELENA BARLETTA DE NOTTEBOHM
15.06.99

*Pour le Royaume des Pays-Bas,
For the Kingdom of the Netherlands,*

(s.) P.H. KOOLJMAN
5.12.93

*Pour la République du Pérou,
For the Republic of Peru,*

(s.) J. COLUNGE VILLACORTA
16-Nov. 94

*Pour la République des Philippines,
For the Republic of the Philippines,*

(s.) R.S. SANCHEZ
17 July 1995

*Pour la République de Pologne,
For the Republic of Poland,*

(s.) S. KOMOROWSKI
12.06.95

*Pour la République portugaise,
For the Portuguese Republic,*

(s.) GONCALO AIRES DE SANTA CLARA GOMES
26 August 99

*Pour la Roumanie,
For Romania,*

(s.) ION M. ANGHEL

*Pour la Fédération de Russie,
For the Russian Federation,*

*Pour le Saint-Siège,
For the Holy See,*

*Pour la République du Sénégal,
For the Republic of Senegal,*

*Pour la République slovaque,
For the Slovak Republic,*

(s.) JÁN ČARNOGURSKÝ
June, 1st, 1999

*Pour la République de Slovénie,
For the Republic of Slovenia,*

*Pour la République socialiste démocratique de Sri Lanka,
For the Democratic Socialist Republic of Sri Lanka,*

(s.) P.G. KARUNASIRI
24th May 1994

*Pour le Royaume de Suède,
For the Kingdom of Sweden,*

(s.) S. BLOMSTRAND
1996-10-10

*Pour la Confédération suisse,
For the Swiss Confederation,*

(s.) A. RÜEGG
16th Jan. 1995

*Pour la République du Suriname,
For the Republic of Suriname,*

*Pour la République tchèque,
For the Czech Republic,*

*Pour le Royaume de Thaïlande,
For the Kingdom of Thailand,*

*Pour la République turque,
For the Republic of Turkey,*

*Pour la République orientale de l'Uruguay,
For the Eastern Republic of Uruguay,*

(s.) JUAN ANDRES PACHECO
La Haya, 1° de setiembre de 1993

*Pour la République du Venezuela,
For the Republic of Venezuela,*

(s.) C.E. NONES
10/1/97

*Pour la République socialiste du Viet Nam,
For the Socialist Republic of Viet Nam,*
